

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY
DIPLOMA ENGINEERING – SEMESTER – VI • EXAMINATION – SUMMER 2016

Subject Code: 340504**Date: 20/05/2016****Subject Name: Mass Transfer-I****Time: 10:30 AM to 01:00 PM****Total Marks: 70****Instructions:**

1. Attempt all questions.
2. Make Suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of programmable & Communication aids are strictly prohibited.
5. Use of only simple calculator is permitted in Mathematics.
6. English version is authentic.

- Q.1** (a) What is the importance of mass transfer operations in chemical industry? **07**
 (b) Write in detail about the method of conducting mass transfer operations. **07**
- Q.2** (a) (i) Define molecular, eddy diffusion & molar flux. **03**
 (ii) What is the effect of temperature & pressure on diffusivity? **04**
 (b) Derive General equation for steady state molecular diffusion in fluids (Laminar flow only) **07**
- OR
- (b) For Steady state diffusion of Component A through non diffusing B and derive relation between N_A & P_A . **07**
- Q.3** (a) A gas mixture of A & B at 1 atm and 25°C, the partial pressure of A at two planes 4 mm apart are 18 and 7 kPa respectively. Diffusivity is 0.2 cm²/s. Take $R = 8.31 \text{ m}^3\text{kPa}/(\text{Kmol K})$. Calculate N_A rate of diffusion of A as kgmoles/m² s. **07**
 (b) Describe concept of equilibrium and its significance in mass transfer. **07**
- OR
- Q.3** (a) (i) Define: Stage, stage efficiency & cascade. **03**
 (ii) Describe Film theory. **04**
 (b) Define : Absorption, extraction, leaching, extract, raffinate, roult's law, real tray. **07**
- Q.4** (a) Describe counter-current multi stage absorption (one component transferred). **07**
 (b) Describe choice of solvent for gas absorption. **07**
- OR
- Q. 4** (a) 1000 m³/h of gas mixture containing 10 mol% solute and rest inerts enters the absorber at 300K temperature and 106 kPa pressure. 90% of the original solute is removed. Calculate (1) solute in gas entering,(2) inert gas inlet and(3) amount of solute absorbed. $R = 8.31 (\text{m}^3 \text{ kPa})/(\text{kmol K})$. **07**
 (b) Describe equilateral triangle co ordinates for extraction. **07**
- Q.5** (a) Describe centrifugal extractor with figure. **07**
 (b) Write about the choice of solvent for liquid extraction. **07**
- OR
- Q.5** (a) Describe in detail about Heap Leaching. **07**
 (b) Describe in brief about Boll man extractor with figure. **07**

*****

ગુજરાતી

- પ્રશ્ન. ૧ અ કેમિકલ ઇન્ડસ્ટ્રીમાં માસ ટ્રાન્સફર ઓપરેશનનું શું મહત્વ છે? ૦૭
 બ માસ ટ્રાન્સફર ઓપરેશન કરવાની પદ્ધતિ વિસ્તારથી લખો. ૦૭
- પ્રશ્ન. ૨ અ (1) મોલેક્યુલર, એડી ડિફ્યુઝન અને મોલાર ફ્લક્ષની વ્યાખ્યા આપો. ૦૩
 (2) ડિફ્યુઝીવિટી પર તાપમાન અને દબાણની શી અસર છે? ૦૪
 બ અચળ સ્થિતિના ફ્લુઇડના મોલેક્યુલર પ્રશરણ માટેનું સામાન્ય સૂત્ર મેળવો. ૦૭
 (ફક્ત લેમિનાર પ્રવાહ માટે)

અથવા

- બ પ્રવાહિત A પદાર્થના અપ્રવાહિત B પદાર્થમાં થતા અચળ સ્થિતિએ પ્રશરણ માટે NA અને PA વચ્ચેના સંબંધનું સમિકરણ મેળવો. ૦૭
- પ્રશ્ન. ૩ અ A અને B વાયુ મિશ્રણ 1 વાતા. અને 25° સે. તાપમાને છે. Aનું 4મિ.મિ. અંતરે ૦૭
 આંસિક દબાણ અનુક્રમે 18 અને 7 kPa છે. ડિફ્યુઝીવિટી $0.2 \text{ સેમી}^2/\text{સે. છે.}$
 $R = 8.31 (\text{m}^3\text{kPa}) / (\text{kmol K})$. A નો ડિફ્યુઝન દર $N_A \text{ kgmoles/m}^2 \text{ s.}$ તરીકે ગણો..
 બ માસ ટ્રાન્સફરમાં સંતુલનના ખ્યાલ અને તેનું માહાત્મ્ય વર્ણવો. ૦૭

અથવા

- પ્રશ્ન. ૩ અ (1) વ્યાખ્યા આપો.: સ્ટેજ, સ્ટેજ એફેસિયંસી અને કાસ્કેડ્સ. ૦૩
 (2) ફિલ્મ થિયરી વર્ણવો. ૦૪
 બ વ્યાખ્યા આપો.: એબ્સોર્પ્શન, એક્સ્ટ્રેક્શન, લીચીંગ, એક્સ્ટ્રેક્ટ, રેફીનેટ, રાઉલ્ટ્સનો નિયમ, રિયલ ટ્રે. ૦૭
- પ્રશ્ન. ૪ અ સામ સામે પ્રવાહના ઘણા સ્ટેજવાળું એબ્સોર્પ્શન વર્ણવો. (એક પદાર્થ ટ્રાન્સફર) ૦૭
 બ ગેસ એબ્સોર્પ્શન માટેના દ્રાવકની પસંદગી વર્ણવો. ૦૭

અથવા

- પ્રશ્ન. ૪ અ 10 મોલ% દ્રાવ્ય અને બાકીના તટસ્થ એબ્સોર્બરની અંદર 300K તાપમાન અને ૦૭
 106 kPa દબાણે 1000 $\text{મિ}^3/\text{ક દરે}$ પ્રવેશે છે. અસલનું 90% દ્રાવ્ય દૂર થાય છે.
 (1) દાખલ થતું દ્રાવ્ય (2) દાખલ થતો તટસ્થ વાયુ અને (3) શોશાયેલ દ્રાવ્યનું મુલ્ય શોધો. $R = 8.31 (\text{m}^3\text{kPa}) / (\text{Kmol K})$.
 બ એક્સ્ટ્રેક્શન માટેના સમબાજુ ત્રિકોણ કો ઓર્ડીનેટરને વર્ણવો. ૦૭
- પ્રશ્ન. ૫ અ સેન્ટ્રીફ્યુગલ એક્સ્ટ્રેક્ટરને આકૃતિ સાથે વર્ણવો. ૦૭
 બ પ્રવાહી એક્સ્ટ્રેક્શન માટેના દ્રાવકની પસંદગી વર્ણવો. ૦૭

અથવા

- પ્રશ્ન. ૫ અ હીપ લીચીંગ વિષે વિસ્તારથી વર્ણવો. ૦૭
 બ બોલમેન એક્સ્ટ્રેક્ટર વિષે આકૃતિ સાથે ટૂંકમાં વર્ણવો. ૦૭

*****